

طرح دوره بالینی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کیلان
دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
مرکز آموزشی درمانی و پژوهشی الزهرا (س)

نام گروه: مامایی	تعداد واحد و نوع واحد (کارآموزی/کارورزی): ۱ واحد، کارآموزی بارداری طبیعی، کد درس ۲۸
نام بخش: مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)، درمانگاه پره‌ناتال	طول مدت دوره: نیم‌سال اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵ ۱۲ روز (روزانه ۴ ساعت و ۱/۲ ساعت)
نام مسئول برنامه / نام مدرس: مدرس خانم پریسا حسینی	زمان ارائه دوره: شنبه و یکشنبه
آدرس ایمیل: Parisahosseini2444@gmail.com	تلفن و روزهای تماس: 09038322484

شرح درس

در طول کارآموزی این واحد دانشجویان ضمن آشنایی با واحدهای ارائه کننده خدمات بهداشتی مراقبت های دوران بارداری را به همراه نکات لازم مورد نظر تحت نظارت مربیان انجام می دهند.

هدف/اهداف کلی دوره

- ۱- آشنایی با واحدهای ارائه کننده مراقبت های دوران بارداری (مراکز بهداشتی درمانی)
- ۲- تشخیص و اداره یک حاملگی طبیعی و کسب مهارت در انجام مراقبت های دوران بارداری
- ۳- آشنایی با آموزش و مشاوره مادران باردار در رابطه با حاملگی (بهداشت دوران بارداری؛ شکایات شایع دوران بارداری و طرق پیشگیری از آنها و ...)
- ۴- برقراری ارتباط صحیح با مادر و خانواده
- ۵- تشخیص موارد غیر طبیعی با نظارت مربی و انجام مراقبت ها و اقدامات مربوطه (ارجاع و غیره)
- ۶- رعایت موازین انسانی، اخلاقی و اسلامی و حرفه ای در قبال مادر باردار، همزمان و کارکنان

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- پذیرش مددجو -انجام معاینات عمومی و شکمی
- انجام معاینات واژینال جهت تشخیص شروع زایمان و مراحل پیشرفت زایمان
- درخواست آزمایشات لازم دوران بارداری: نسخه نویسی؛ تشخیص موارد غیر طبیعی و پیگیری آنها
- انجام آموزشهای لازم به مادر و پدر در رابطه یا بهداشت دوران بارداری (تغذیه، ورزش و ..) و آمادگی برای ایفای نقش والدی
- آموزش ورزشهای دوران بارداری جهت آمادگی برای زایمان
- موارد فوق در درمانگاه پره ناتال و زیر نظر مربی/مدرس بالینی انجام می پذیرد.
- (طول دوره ۱۲روز و روزانه ۴/۵ ساعت همراه با ۱۵ دقیقه استراحت است و انجام بیش از موارد تعیین شده توسط دانشجو مانعی ندارد.

اهداف اختصاصی

از دانشجو/دستیار انتظار می رود در پایان دوره:

۱. از مادر باردار طبیعی (بدون عارضه) به تعداد ۲۵ مورد شرح حال بگیرد (۵ مورد مشاهده و ۱۵ مورد انجام همراه با آموزشهای لازم و آشنایی مختصر با ۵ مورد غیرطبیعی) و وی را از نظر روانی-اجتماعی و فیزیکی ارزیابی کند.
۲. از مادر باردار مبتلا به بیماریهای داخلی و جراحی نظیر بیماریهای قلبی، دیابت، پره اکلامسی، عفونت ادراری، آنمی، عفونتهایی نظیر سرخجه و هیپاتیت و ... پره ترم و پست ترم، ارهاش منفی، بیماری تیروئید، بیماری تنفسی، صرع، IUGR و ... به تعداد ۵ مورد شرح حال بگیرد، وی را از نظر روانی-اجتماعی و فیزیکی ارزیابی کند، معاینات و مراقبت های لازم را انجام دهد و آزمایشات لازم را در حضور مربی/مدرس بالینی درخواست کند.
۳. معاینه فیزیکی اعضای مختلف بدن مادر باردار و مرور سیستمها را در حدود ۱۵ مورد (شامل ملتحمه چشم، تیروئید، قلب، ریه، پستان، لئوپولد، اندامها و...) انجام دهد.
۴. یک پمفلت یا پوستر آموزشی (فردی یا گروهی) تهیه کند.
۵. به تعداد ۱۰ مورد پرونده در حین بارداری تشکیل دهد و آزمایشات روتین/لازم حین بارداری را درخواست کند.
۶. داروهای مجاز و لازم حین بارداری را در ۱۰ مورد در حضور مربی/مدرس بالینی تجویز کند و ۲ مورد آموزش دوران بارداری در ۲ موضوع مختلف را ارائه دهد.
۷. به تعداد ۱-۲ مورد آزمایش کامل و کشت ادرار در بارداری با نظارت مربی/مدرس بالینی درخواست کند.
۸. به تعداد ۱-۲ مورد سونوگرافی و دیگر تستهای ارزیابی سلامت جنین را درخواست کند و ۳ مورد تفسیر و راهنمایی بر طبق جواب آن ها انجام دهد.
۹. به تعداد ۱-۲ مورد NST را مشاهده کند و ۱-۲ مورد rollover test انجام دهد.
۱۰. سمع صدای قلب جنین با گوشی پینارد به تعداد ۱۰ مورد و با داپلر به تعداد ۲۰ مورد انجام دهد.

۱۱. جواب آزمایشات را در ۱۰ مورد تفسیر و بر اساس آن به‌طور صحیح راهنمایی کند.

۱۲. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری تعیین‌شده از سوی مربی/مدرس بالینی شرکت کند.

جدول زمان‌بندی ارائه کارآموزی بارداری طبیعی برای هر واحد دوره		نیمسال اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵
ردیف	روز	فعالیت‌های یادگیری
۱	روز اول ۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	۱. آشنایی با اهداف کارآموزی و نحوه ارزشیابی در طی دوره و برنامه روزانه، آشنایی با درمانگاه (پرسنل و وظائف آن‌ها، تجهیزات و ...)، آشنایی با مقررات و روتین درمانگاه، مروری بر گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی بیمار ۲. توضیحات لازم درخصوص لاگ‌بوک مربوط و چگونگی تکمیل آن ۳. اخذ شرح حال و ارزیابی روانی و اجتماعی و فیزیکی خانم باردار طبیعی و آموزش لازم و انجام مراقبت‌های کامل و ثبت آن
۲	روز دوم ۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	۱. تمرین فعالیت‌های روز قبل توسط دانشجو ۲. انجام معاینات فیزیکی (کنترل علائم حیاتی مادر، معاینه سیستمیک و انجام مانور لئوپولد) و ثبت آن ۳. پیدا کردن محل سمع قلب جنین و سمع قلب جنین با پینارد و سونی کید و ثبت آن ۴. تشکیل پرونده و درخواست آزمایشات روتین یا لازم در حین بارداری برای خانم باردار
۳	روز سوم ۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	۱. تمرین فعالیت‌های روز قبل توسط دانشجو ۲. تعیین سن حاملگی بر اساس LMP، ارتفاع رحم و سونوگرافی و ثبت آن ۳. پذیرش بیمار توسط دانشجو با نظارت و کمک مربی/مدرس بالینی ۴. انجام مانورهای لئوپولد توسط دانشجو با نظارت مربی/مدرس بالینی ۵. تشخیص بارداری بر اساس علائم مانند تاخیر در قاعدگی و درخواست آزمایش سنجش BHCG با نظارت مربی/مدرس بالینی ۶. درخواست و تفسیر آزمایشات با نظارت مربی/مدرس بالینی
۴	روز چهارم ۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	۱. تمرین فعالیت‌های روز قبل توسط دانشجو ۲. آزمایشات روتین دوران بارداری مطابق آخرین دستورالعمل کشوری مراقبت‌های ادغام- یافته سلامت مادران آزمایش خون CBC, Hg, HCT گروه خون و RH قند، اوره، کراتینین HBV, VDRL, FBS, U/A, U/C ۳. اقدامات لازم برای مادران پرخطر تشخیص و ارجاع موارد غیرطبیعی دوران بارداری تشخیص و ارجاع بیماری‌ها در بارداری تشخیص و ارجاع عوارض دوران بارداری

		تشخیص و ارجاع عوارض جنینی
۵	روز پنجم ۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	۱. تمرین فعالیت‌های روز قبل توسط دانشجو ۲. توصیه و آموزش‌های لازم به مادر در مورد بهداشت فردی/روان/جنسی/دهان و دندان، تغذیه و مکمل‌های دارویی، شکایات شایع و موارد غیر طبیعی در مادر و جنین، مزایای زایمان طبیعی، شیردهی، زمان مناسب بارداری بعدی، مراقبت نوزاد/علایم خطر نوزاد و شرکت در کلاس‌های آمادگی دوران بارداری و زایمان ۳. انجام NST، roll over test و درخواست کومبس غیرمستقیم ۴. ارایه اقدامات مناسب در صورت مراجعه مادر با شکایات شایع بارداری توسط دانشجو ۵. آموزش درخصوص نشانه‌ها و علائم خطر و زمان مراجعات بعدی به مادر باردار ۶. تجویز داروی مناسب و درج دستورات دارویی و روش‌های درمانی در پرونده مربوط در حضور مربی/مدرس بالینی
۶	روز ششم ۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	۱. تمرین فعالیت‌های روز قبل توسط دانشجو ۲. تجویز داروهای مجاز و لازم حین بارداری برای خانم باردار ۳. درخواست U/A و U/C در بارداری در موارد اورژانس و مورد نیاز ۴. درخواست سونوگرافی و تست‌های سلامت جنین و تفسیر جواب آن و راهنمایی لازم بر اساس آن ۵. سمع صدای قلب جنین با پینارد و داپلر ۶. ارایه Plan های درمانی مناسب با تشخیص اختلالات توسط دانشجو با نظارت مربی/مدرس بالینی ۷. تشخیص موارد پرخطر توسط دانشجو با نظارت مربی/مدرس بالینی ۸. تفسیر جواب آزمایشات و راهنمایی صحیح بر اساس آن با نظارت مربی/مدرس بالینی
۷	روز هفتم ۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	۱. تمرین فعالیت‌های روز قبل توسط دانشجو ۲. درخواست آزمایش‌های روتین توسط دانشجو با نظارت مربی/مدرس بالینی ۳. تعیین دقیق سن حاملگی بر اساس معاینه فیزیکی، شرح حال، سونوگرافی و ... ۴. آموزش به و مشاوره با مادران باردار در رابطه با مراقبت‌های دوران بارداری ۵. آموزش بهداشت و تغذیه دوران بارداری توسط دانشجو با نظارت مربی/مدرس بالینی مطابق آخرین دستورالعمل کشوری تغذیه زنان باردار و شیرده ۶. تشخیص و پی‌گیری بارداری‌های پرخطر نظیر مادر مبتلا به بیماری‌های قلبی، دیابت، پره‌اکلامسی، عفونت ادراری، آنمی، عفونت‌هایی نظیر سرخجه و هپاتیت و ...، پره‌ترم و پست-ترم، اره‌اش منفی، بیماری تیروئید، بیماری تنفسی، صرع، IUGR و ... ۷. آموزش به مادر در مورد آمادگی زایمان با تأکید برعلائم شروع لیبر و تفاوت لیبر حقیقی و کاذب در حضور مربی/مدرس بالینی
۸	روز هشتم	۱. تمرین فعالیت‌های روز قبل توسط دانشجو

۲. ارزشیابی پایانی	۷:۳۰ الی ۱۴:۰۰	
۳. ارائه پمفلت، بوکت یا پوستر آموزشی		

منابع

- ۱ - بارداری و زایمان ویلیامز. کانینگهام، اف. گاس. آخرین چاپ
 - ۲ - درسنامه مامایی میلز. میلز، مارگارت اف. آخرین چاپ
 - 3 - Philadelphia: Lww - Danforths obstetrics and gynecology edited by James R. Scoot. (last edition).
 - 4 - Current obstetric % gynecology diagnosis & Treatment, edited by Alan H. Decherney. - (last edition). - New york: McGraw Hill.
 - 5 - Maternity & womens health Care/ - edited by Ditra Leonard Lowder Milk and etal. - (last edition). - st. Louis: Mosby
 - 6 - A Guide to Effective care child birth. (last edition). - oxford: oxford university,
 - 7 - Varneys Midwifery -(last edition), New york: Jones & Barlet
 - 8 - Complementary Therapies for pregnancy and child birth - Denise Tiran and Sue Mack
 - 9 - Essential of maternity Bobak
 - 10 - Labor prepanation - simkin,p.2009(last edition)
- و دیگر کتابهای مراقبتهای بهداشتی یا پرستاری مادر و کودک
- ۱۰ - مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران در دو جلد (راهنمای خدمات داخل و خارج بیمارستانی) - وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران

مباحث نظری جهت ارایه توسط دانشجویان در کارآموزی بارداری طبیعی

ردیف	مباحث نظری
۱	فیزیولوژی مادر
۲	مراقبت‌های پیش از بارداری و حین بارداری مطابق آخرین دستورالعمل کشوری
۳	تشخیص پره‌ناتال شامل تست های غربالگری، تست های تشخیصی و تشخیص ناهنجاریهای ساختاری با سونوگرافی مخصوص
۴	وزن گیری در بارداری- تغذیه مادر باردار
۵	سقط
۶	تست‌های ارزیابی سلامت جنین
۷	حاملگی خارج از رحمی
۸	بیماری تروفوبلاستیک حاملگی
۹	دیابت و اختلالات فشارخون در بارداری
۱۰	معاینات لئوپولد (قرار، نمایش، پوزیشن، آنگازمان و حالت)، انواع لگن و تفاوت‌های آنها

روش تدریس

- آموزش بر بالین مراجعه‌کننده

- استفاده از بوکلت‌ها، کتاب‌ها، دستورالعمل‌ها و پوسترهای آموزشی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- استفاده از فیلم یا انیمیشن‌های آموزشی

امکانات آموزشی

- بوکلت‌ها، کتاب‌ها، دستورالعمل‌ها و پوسترهای آموزشی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- فیلم یا انیمیشن‌های آموزشی
- کلاس‌های آمادگی بارداری

نحوه ارزشیابی دانشجو و فرم مربوط به هر ارزشیابی

■ (ب) پایان دوره

■ (الف) در طول دوره

روش آزمون	نمره	تاریخ	ساعت
ارزشیابی اختصاصی با پرسش و پاسخ شفاهی و یا کتبی و چگونگی انجام امور مربوط به مراجعه‌کننده و حضور فعال در بالین	۶۰	حین و پایان کارآموزی	در زمان تعیین شده
ارزشیابی عمومی	۳۰	حین و پایان کارآموزی	در زمان تعیین شده
ارایه و چگونگی انجام تکالیف محوله	۱۰	حین و پایان کارآموزی	در زمان تعیین شده

مقررات و انتظارات از دانشجو: (توسط گروه تعیین می‌گردد)

- هر دانشجو طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:
- رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- مراجعه به موقع و منظم و حضور فعال، مستمر و مشارکتی در محیط کارآموزی
- مطالعه محتواهای آموزشی و منابع به روز و دستورالعمل‌های کشوری و به کارگیری آن
- ارائه تکالیف محوله در تاریخ معین شده
- مشارکت فعالانه در پرسش و پاسخ، ارائه و گزارش و بحث در زمینه موارد مراجعه‌کننده و آزمون در طی و پایان دوره

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کابل

دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

فرم ارزشیابی اختصاصی واحد بالینی/کارآموزی بارداری طبیعی

نام و نام خانوادگی دانشجو: سال تحصیلی: ترم و مقطع تحصیلی: تعداد واحد:
محل کارآموزی: تاریخ شروع کارآموزی: تاریخ اتمام کارآموزی:

ملاحظات	ضعیف (۰/۲۵)	متوسط (۰/۵)	خوب (۱)	عالی (۱/۵)	موارد ارزیابی
					۱- از مادر باردار طبیعی شرح حال کامل می گیرد.
					۲- ارزیابی روانی و اجتماعی و فیزیکی خانم باردار طبیعی را انجام می دهد.
					۳- از مادر باردار مبتلا به بیماریهای داخلی و جراحی نظیر بیماری های قلبی، دیابت، پره اکلامسی و ... شرح حال می گیرد و مادر را از نظر روانی، اجتماعی و فیزیکی ارزیابی می کند.
					۴- معاینات فیزیکی (کنترل علایم حیاتی مادر، معاینه سیستمیک و انجام مانور لئوپولد) را انجام می دهد.
					۵- سمع قلب جنین با پینارد و سونی کید را انجام می دهد.
					۶- برای خانم باردار پرونده تشکیل می دهد و آزمایشات روتین/لازم حین بارداری را درخواست می کند. آزمایشات روتین یا لازم در حین بارداری را در حضور مربی/مدرس بالینی درخواست می کند.
					۷- سن حاملگی را بر اساس LMP، ارتفاع رحم و سونوگرافی تعیین می کند.
					۸- بارداری های پرخطر نظیر مادر مبتلا به بیماری های قلبی، دیابت، پره کلامسی، عفونت ادراری، آنمی، عفونت های نظیر سرخجه و هیپاتیت و ... پره ترم و پست ترم، ارهاش منفی، بیماری تیروئید، بیماری تنفسی، صرع، IUGR و ... را تشخیص و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
					۹- عوارض جنینی را تشخیص و ارجاع می دهد.

				۱۰- داروهای مجاز و لازم حین بارداری برای خانم باردار را در حضور مربی/مدرس بالینی تجویز می کند.
				۱۱- U/A و U/C در بارداری طبیعی و در صورت نیاز در خواست می کند.
				۱۲- زمان درخواست سونوگرافی و تست های سلامت جنین و تفسیر جواب آن و راهنمایی لازم بر اساس آن را می داند.
				۱۳- roll over test را انجام می دهد.
				۱۴- بارداری را بر اساس علایم مانند تاخیر در قاعدگی و درخواست آزمایش سنجش BHCG تشخیص می دهد.
				۱۵- Plan های درمانی مناسب با تشخیص اختلالات ارائه می دهد.
				۱۶- داروی مناسب را تجویز می کند و دستورات دارویی و روشهای درمانی را در پرونده ثبت می کند.
				۱۷- در صورت مراجعه مادر با شکایات شایع بارداری اقدامات و آموزشهای مناسب را ارائه می دهد.
				۱۸- نشانه ها و علایم خطر و زمان مراجعات بعدی را به مادر باردار آموزش می دهد.
				۱۹- به مادر باردار در مورد بهداشت فردی/روان/جنسی/دهان و دندان، تغذیه و مکمل های دارویی، شکایات شایع و موارد غیر طبیعی در مادر و جنین، مزایای زایمان طبیعی، شیردهی، زمان مناسب بارداری بعدی، مراقبت نوزاد/علایم خطر نوزاد آموزش می دهد.
				۲۰- NST را به کمک مربی/مدرس بالینی انجام می دهد.
				۲۱- پمفلت،بوکت یا پوستر آموزشی مرتبط با بارداری طبیعی یا غیر طبیعی تهیه می کند.
				۲۲- در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری تعیین شده از سوی مربی/مدرس بالینی شرکت می کند.

ارزشیابی		
موضوع ارزشیابی	نمره کل	نمره کسب شده
ارزشیابی عمومی	۶ نمره (۳۰ درصد کل نمره)	
ارزشیابی اختصاصی	۱۰ نمره (۵۰ درصد کل نمره)	
امتحان پایان دوره	۲ نمره (۱۰ درصد کل نمره)	
فعالیت های آموزشی	۲ نمره (۱۰ درصد کل نمره)	
فعالیت ویژه: (ابتکار، خلاقیت، گزارش موارد و مطالب تازه و غیره	حداکثر: ۱ نمره تشویقی (۵ درصد کل نمره)	
نمره کل:		

امضای مدرس:

امضای دانشجو: